

Коммунистической уонна рабочай партиялар аан дойдутаабы сүбэ мунньахтарыгар

Москвада коммунистической уонна рабочай партиялар аан дойдутаабы Сүбэ мунньахтара үлэтин саадаан ыытар.

Бас ыйын 10 күнүгэр сарсыардагы мунньахха «Вьетнамга ту-
тулуга суох буолууну, көгүлү
уонна «Йонн» диин докумуон текс-
тин Сүбэ мунньах кытылылаахты-
да биэр санаалар ылынылар. Ол
докумуонга Вьетнам поруотун аг-
рессияны утары гөрөйдүү өхсүбү-
тэ социализм уонна империализм,

прогресс уонна реакция
күүстэрин икки ардыларыгар аан
дойду үрдүнэн барар өхсүбү-
улар бистыһанат сорого буолар диин
бэлэттэр. Сүбэ мунньах от ыйын
20 күнү, Женеватаагы сөбүлө-
һингэ илин баттааһын смла туо-
лар күнү, Вьетнамга кытта биэр
санаалары, АХШ агрессиятын
ууратар илин өхсүбүу Күнэ ото-
рогго ыгылар.

ССТА.

Аан дойду болломтото Москвада туһуланна

Москвада бара турар коммуни-
стической уонна рабочай партия-
лар аан дойдутаабы Сүбэ мунньах
таран үлэтин бары дойду общест-
венноба дьобуннук интэриэһир-
тээн кэтээн көрөр. Кини үлэтэ
уонна араахтарда эһиллэрэ—кыра-
ныһаа таһынаагы бэтэст боллом-
тотун кинигэр. Прогрессивнай бэ-
тэст ССКП КК Генеральной секре-
тара таһаарыс Л. И. Брежнев
Сүбэ мунньахха эһитин салгы
ырытар. Л. И. Брежнев аан дойду-
га коммунистической уонна рабо-
чай хамсаһын уонна атын анти-
империалистической күүстэр
биллэһи туруктарын аналлаһаа-
на, диин суруйар Болгария ха-
һыата «Восемь партия», быраа-
тыы коммунистической уонна ра-
бочай партияларга улахан көмөнү
өтөрөрө саарбада суох. Чили ха-
һыата «Сигло» ССКП КК Гене-

ральнай секретара Л. И. Брежнев
эһитин ис хоһоонун толору ыры-
тар, коммунистической партиялар
представителлэрин дымалаһый
сыйлаһаһыыларга хайаан да наа-
датын уонна сүткэн сүолталаарын
туһунан кини эһитин тоһоолоон
ыйар. Хаһыат иһини тэһинэи,
ССКП делегациятын баһылыга ба-
ры антиимпериалистической күүс-
тэр союстаһыыларын бөрөгөтөр
туһунан эһитин чөрбөтөн бэлэ-
ттир. Сүбэ мунньах биллэһи нэм
саамай сүрүн проблемаларын
дүүллэһэр диин суруйар «Чехо-
словацкая праде» хаһыат. «Ма-
дьяр немзет» диин Венгрия ха-
һыата Сүбэ мунньахха санааны
тууа суобастаахтык уонна толору
биллэһи аан дойду коммунисти-
ческой уонна рабочай хамсаһы-
нын байытар; диин ыйар.

ССТА.

Собуруу Вьетнамга бириэмэннэй революционной правительствоны тэрийи

Ханой. ССТА. АПО агентство
биллэрэринэн, бас ыйын 6-8 күн-
нэригар Собуруу Вьетнам босхо-
ломмут зонатыгар поруот предста-
вительларын контрола буолан аас-
та. Кини бары политической пар-
тиялар, маассабай тэрилтэлэр,
тагараны итэҕэйэр общиналар
уонна Собуруу Вьетнам нацио-
налыностарын биһирэбиллэрин
уонна ойбулларын ылла.

Собуруу Вьетнам наһилиннэ-
тин араас арааһын дире кы-
һалдаларын эһэи туран, конгресс
делегиттара байыларын эһиллэ-
р Национнальнй Совет блогун
өсө көтөтөр уонна бөдөрөгөтөр,
сэбиллэһилээх күүстэр уонна Со-
буруу Вьетнам наһилиннэтин
америкалык агрессияны утары
өхсүбүуларын ойүүр, баһылылар

национальной босхолоһууну уон-
на бүтэйдиктээх кыйаһыны сити-
һэр илин бириэмэннэй револю-
ционной правительствоны тэри-
йэр наадатын туһунан тоһоолоон
бэлэттэтилар.

Делегаттар Собуруу Вьетнам
Республикатын тэрийэр, Собуруу
Вьетнам Республикатын бириэмэ-
ннэй революционной правительство-
тын олохтуур уонна правительство
илинэн консультативнай совети
тэрийэр туһунан конгресс сүрүн
резольюциятын биэр санаалар
ылынылар.

Конгресс бириэмэннэй револю-
ционной правительство уонна ки-
ни консультативнай Совети чы-
лиһинэрин испиһэһин биэр са-
наанан бигэстэттэ.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. «Шмель» диин тыа хаһаайыстыбатыгар үлэ-
лиһэргэ аналлаах кыра самолет. Кини биэр күн 300-400 гектар
сиргэ уоһуруууну ыйар. Быһыл макнык самолеттар 51 тыһыан-
ча гектар сиргэ уоһуруууну ыһыахтара.

СНИМОККА: Конце оройуонугар Вродек госхозка «Шмель»
уоһуруууну тэһээр.

ЧТК—ССТА телефотолара.

ВАРЫ ДОЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИЯДАРА, ХОЛБОХУНУ

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭҢИТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОНУНААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуралчинского районного комитета КПСС и районного
Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

№70 (3715)

1969 сыл. Бас ыйын 14 күнэ
СУБУОТА

Тахсара 38-с сыла
Сыһыата 2 харчы

ПЯТИЛЕТКАНЫ—БОЛДЬОБУН ИННИНЭ!

Эти окорууну улаатыннарыыга уонна сүөһү ахсаанын элбэтиигэ Аленсвевскай
оройуон П. Алексеев аатынан совхоз ыгырыытын биһиги оройуонмут
хаһаайыстыбалара биһирэиллэр уонна өйүүллэр

Субуруускай аатынан совхоз Сыланнаабы отделениетын
рабочайдарын уонна инженернэй-техническэй үлэһиттэрин
оройуон колхозтарын колхозтаахтарыгар, совхоз
рабочайдарыгар уонна инженернэй-техническэй
үлэһиттэригэр ЫҢЫРЫЛАРА

Улуу сирдэһипит уонна учууталбыт В. И. Ленин төрөбүтэ 100
сыһын туолар үөрүүлээх юбилейыгар күндү бэлэттэх тийэр туһу-
гар советскай дьон сүткэниик өрө көтөбүллэн айымнылаахтык
үлэһиллэр. Бу көрө-бэһи-дата аатынан үрдэтиллибит социалисти-
ческой эбэһэтэлиһтэби ылыналар, санаттан сана кыйаһыларын
сигиһэллэр.

Сүөһү интэриэһин дьарыктанар дьонго эһиллэи дымалаһаһын
быһаарар суолбутунан общественной сүөһүгэ дэлэгэй уонна сүмэ-
һиппээх оту бэлэмнэһин буолар. Ким бу соругу дьобуннаахтык
быһаарыт сүөһү ахсаан өттүнэн үүнүүтүн, киниттан ылылар бо-
родууксыйа өсө үрдэһини хааччыла, кыһалдата суох сыл
таһар, ол аата дохуот үрдүүр уонна дьон-сэргэ олоҕо салгы туп-
сар ылылаатын түһэриһэр.

Үлэ Ленинскэй пахтата кыһык хардылыыр. Сүөһүнү үксэ-
тиһхэ, эти элбэттэххэ. Итинник ыгырыыны таһаарыт маллам
оройуонмут Петр Алексеев аатынан совхозун коллективин баһы-
лыы биһиги истинник «йүүбүт. Ити ыгырыынан сибэстээн бэйэ-
битигэр турторуммут сөрүктөрүтүн олоххо кылларга, быйылгы
оттоһунга, мананк эбэһэтэлиһтэби ылынабыт:

1. Барыта 45255 центнер оту бэлэмнээн, былаанмытын 105 бы-
рыһыан толоруохпут. Ити өттөн 90 бырыһыанын атырдыах ыйын
20 күнүгэр диири бэлэмнэһипит уонна оттоомут от 85 бырыһыана
бастын сортаах буоларын ситиһиэхпит.
2. Отделение үрдүнэн биридиллэрэ 11-дии чилиһиннээх инни то-
лору механизацияллыт звенолары, ону тэнэ 8 көлө-илин оттуур
звенолары тэрийиэхпит. Оттоһунга 130 үлэһити туруоруохпут,
биридии отчука 35-тии тонна оту бэлэмнэһипит.
3. Үлэ бастын ньыналарын туттуохпут. Оту субууттан тутта нэ-
биһэр 8 көлө волокушатын үлэһитиэхпит. Охсордогго анаан 10 эдэр
рабочайдары машинист идэтигэр үөртэтиэхпит уонна 8 соһөбүу
айааһыахпыт. Нэбиһиллээх өттөрү үс мас уонна иннэри бүтэйдэри-
нэн күрүөлүөхпут. Ардахтаах күннэргэ оту тууһан уонна аргы-
лаан нэбиһини олохтуөхпут.
4. Хас биридии отчут үлэ режимин уонна дыссиплиниһтин хал-
баннаабанка тутуһарын хааччыахпыт. Биридии отчуттар, звено-
лар уонна биригээдэлэр инни ардыларыгар социалистическойды
куоталаһыны нэтигиник тэһитиэхпит. Бары политической уонна
агитационнай-маассабай үлэлэри быһаччы хонуутарды отууларга
мыһаахпыт, көрдөрөн агитацияны тупсарыахпыт.

Биһиги бу күннэргэ ходоһаны ыраастааһыны бүтэрэн арабит.
Оттон өккө үлэһип бары техниканы бас ыйын 19 күнүгэр диири
өрөмүөннээн бүтэриэхпит. Звенолар састаалтара, үлэһитэр техни-
калара уонна кинилэр оттуур ходоһаларын маршрута сүһүннээн
сүтүмэрдэһиллэр уонна чуолкайданылар.

Пятилетка төрдүс сайыһыгар туруоруммут ити сөрүктүтүн чиэс-
төөхтик толорорго биэ эрэллээхпит уонна эһигини, оройуон ко-
хозтаахтарын, совхозтут рабочайдарын уонна инженернэй-техни-
ческой үлэһиттарын, быйылгы оттоһунга ылыныт ирбиһиллэри
дабайар туһугар көхтөөхтүк куоталаһыаһын, үрдүк таһаарылаах-
тык үлэһитин диин ыгырабыт!

Управляющий Ф. Софронов, партбиро секретара И. Сне-
цов, Местком председателэ М. Владимиров, наһилиэн Со-
ветын исполкомун председателэ А. Сивцев, комсомольскай та-
рипта секретара Е. Захарова, механик С. Макаров, бирига-
дирдэр Н. Пудов, И. Говаров, П. Лебедев, С. Федоров,
П. Сивцев, механизированнай звено звеноводтара Д. Дьяч-
ковскай, Н. Сивцев.

(Бу ыгырыы отделение рабочайдарын, инженернэй-техническэй
үлэһиттарын уопсай мунньахтарыгар биэр санаанан ылынына).

ССКП райкомун бюротугар

ССКП райкомун бюрота 1969
сыһа общественной сүөһүгэ дэ-
лэгэй, сүткэниик аһылыгы бэ-
лэмнэһингэ Субуруускай ааты-
нан совхоз Сыланнаабы отде-
лениетын рабочайдара уонна ин-
женернэй-техническэй үлэһиттэ-
р таһаарыт ыгырыаһынын
көрдө уонна биһирэстэ.

ССКП райкомун бюрота колхоз-
тар бырабыллыһаһыларын, со-
хоз атын отделениеларын салаа-
таларын, парткомнарын, партий-
най тэрилтэлэри, наһиликтэр
Советтарын сыланнар ыгыры-
ларын кыһык дүүллэһиллэ
ысталаһыгар уонна биридии
отчуттарынан, звеноларынан,
биригээдэлэринэн пятилетка төр-
дүс сыһын оттоһунугар үрдэти-
либит эбэһэтэлиһтэби ылына-
рыны тэрийбэллэригар, кинилэр
икки ардыларыгар социалисти-
ческойды куоталаһыны күүс-
кө олохтоһууну ситиһэллэригар
сөрүдэхтээтэ.

ӨРӨМҮӨҢҮГЭ ТУРДУЛАР

Бу ый 5 күнүгэр Баһына аа-
тынан колхоз бырабыллыһыата
общественнай сүөһүгэ дөрөххөй
аһылыгы бэлэмнэһин үлэтин тө-
рөгүнүн дүүллэстэ. Онно барыл-
лаан көрүүнэн икки толору ме-
ханизированнай, биэр механиз-
ированнай эһардаах, көлө—4,
илин 2 звено тэриллэрэ бы-
лааннаһа. От үлэтигар туттул-
луохтаах техника сүрүннээн баар.
Билигин туругуһан көлө охсоро
уонна мунньара тийбөт, ону Бэс-
төөхтөн бу күннэргэ таһаарар
былааннаахтар.

Колхоз механизатордара от хо-
мууругар туттулар техника өрө-
мүөнүгэр киирдилэр. Өрөмүөн
үлэтигар звеноводтар, мастарыс-
пайага үлэһип механизатордар
уонна звеноларга сыйаарыһы-
быт трактористтар кытыһын
ылылар. От хоһуурун боллуруу-
ба сийлиһи биригээдэлэр совет-
тарынан көрүллөри былаанналар.

«СО» нөрө.

ЭМП ҮЛЭНИТТЭРИН ҮГҮС ТҮБҮНТЭЭХ ҮЛЭЛЭРЭ

Бэс ыйн 15 күнүгэр саамай гуманный идэлээхтэр представителлэрин—врачтар, сестралар, фельдшердэр, лабораннар быраанынчыларын советский норуот бэлэтигэр. Советский Союз, аам дойдуга бастаа, доруобуйа харыстабылын социалистический принциптэрэ дьинээхтик олоххо киирбит дойдута. Билигин билиэхэ 4,5 мөлүүһөн эмп үлэнигтэрэ бааллар. Советский государство сылын аайы баһаам элбэх үбү доруобуйа харыстабылын мадатыгар аныыр. 1969 сылга ити үн 8,5 миллиард солк. тэниһигэр.

СНИМОККА: Архангельский уобалаас Красноярский оройуонун Череповец селиһинэ 2 №-дээх балыһатын кылаабынай врач, РСФСР үтүөлээх врач А. Н. Марков бииргэ үлэлээччилэрин Н. Косовованы, В. Попову, В. Хохлову, Ю. Делягина кытта.

С. ГУВСКАЯ фотота.
ССТА фотохроника.

Эн манган халааттаах доботторун

Эн манган халааттаах доботторун. Кинилэр эмтиллэрэ эрэ буолбакка, истиг тыллара, эйбэс сыйыаннара кытта ыар ыарыгыгын намыратар. Советский былаас сылларыгар дьон олохун материальной уонна культурнай таһыма үрдэтэ. Медицинский наука сейдибитин түмүгэр урукку кыһаллыбат да ыарыһалар кыһаллар, эмтэнэр буоллулар.

Билиги дойдубутугар кини дьин улахан букаанан суруллар. Советский кини сиргэ урут суох дьинтэни айар, коммунизм общественнын тутар. Кини доруобуйатын иһин охсуһуу общественнай, государственнай суолталаах. Кини доруобуйатын туһугар партия, правительство уһулччулаах кыһамныларын уураллар. Эмп үлэнигтэрин калып армията: врачтар, фельдшердэр, акушеркалар, медсестралар, санитаркалар. Кинилэр бийыл эмп үлэнигтэрин Күнүн В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыла туолар юбилейин көрсө изрээбэлээ кэмгэ атаараллар.

Үлэнигтэр олохторун таһыма ылар кэмнэстэрин кээмэйинэн эрэ кэмнээмэт. Манна норуот айбыт духовнай баайыттан туһаны, эминэн хавчылыгы эмтэниир. Советский медицинский наука ситиһинин түмүгэр кини үйүтүн орго уһуна 70 сылга тийи.

Саха сиригэр 1917 сылга уопсайа 270 куйакалаах 6 балыһабы 14 врач үлэлээбитэ. Оттон билигин соботох билигин оройуонмутугар 16 врач, 151 орто үөрэхтүүтүгэр эмчтэр бааллар. Балыһа, тээх эмчтэр бааллар. Балыһа, санаторий ахсаанын, анал үөрэхтүүтүгэр эмчтэр бааллар.

М. ЕРМОЛОВА.

ДОРУОБУЙА ХАРЫСТАБЫЛА—ГОСУДАРСТВЕННАЯ ДЬЫАЛА

Бэс ыйн 15 күнүгэр түөрт аңар мөлүүһөн манган халааттаах дьон эмп үлэнигтэрин Күнүн бэлэтигэр. Кинилэр кытта бу күнү бүтүүн Советский норуот бырааһынныктыаба. Билиэхэ хас биир дьинигэр доруобуйабыт иһин эмчтэр улахан үтүөлээхтэр. Кини доруобуйатын иһин наһааны билиэхэ, кини өссө төрүү илгиттэн саааланар.

Улуу Октябрь буолуун быдан иннинэ «Социал-демократическая партия программатын бырайыага уонна быһаарыылара» дьин үлэнигэр В. И. Ленин үлэнигтэргэ 8 чаастаах үлэ күнүн олохтуур, кинилэр үлэбэ олохтоолууларын иһин фабриканын эпизитиһиллэригэр күһэйр уонна үлэнигтэргэ эминэн көмөлөһөр туһунан сокуону ылар мадуйуулары туруорбута.

Дьоннор доруобуйаларын В. И. Ленин общественнай, государственнай дьыаланан, «халына баайынан-дуолунан» ааттаабыта. Дьэ чуолаан, Ленин бу быһаарытыттан общество доруобуйатын, дьон бэйэлэрин уонна чугас дьоннорун доруобуйаларыгар харыстабыллаахтык сыйыаннаһаахтарын туһунан эбээһинэстиир өйдөбүл үөскээн тахсар.

В. И. Ленин тус бэйэтинэн норуот доруобуйатын харыстабылын араас болуурустарыгар сүүсчээ декреттэргэ уонна уураахтарга иһин баттаабыта. Советский Россия доруобуйа харыстабылыгар бастаах наһаама Н. А. Семашко бэйэтин үлэтигэр бары улахан болуурустарыгар Владимир Ильичини сүбэлээһин уонна ниниттэн мэлдьи сөптөөх сүбэни, наадалаах көмөнү, ыйыны ыларын туһунан ахтара.

Үгүс ленинскэй докууоннартан улуу сирдэит дойдуга доруобуйа харыстабылыгар төһөлөөх болбототун, наһаанытын уурбута көстөр. 1919 сыл эгинин 1 күнүгэр Доруобуйа харыстабылын наһаану солбуйааччы З. П. Соловьева адырыстаныт биир суругар В. И. Ленин Москубага. Питергэ өнтөн да атын куораттарга хас врач үлэнигтэрин туһунан туһунасыт. Ол нэмгэ дойдуга баара-суоҕа 23 эрэ тыһыынча врач үлэнир.

В. И. Ленин изригтэрин толорон, Советский государство эмчит кадрдары бэлэһинээһингэ элбэх үбү аныыр. Билигин дойдуга 600 тыһыынчага тахса араас идэлээх врачтар бааллар. Кинилэртэн быдан үгүстэрэ чаччы үчүгэйдик үлэниллэр. Кинилэр үлэлэрин дойду үрдүктүн сыаналыыр. 116 эмп үлэнигтэригэр Социалистический Үлэ Геройун үрдүк аата иһэрлибитэ. Эмчтэр бэрт үгүс көмөлөһөччүлээхтэр. Кинилэргэ, аам бастатан, дойду саамай маасабай тэрилтэлэриттэн биирдэстэрэ—ССРС Кыһыл Кириггин уонна Кыһыл Полумесц Обществоларын Союһун активистара киирсэллэр, кинилэр 74 мөлүүһүнэр.

Бары советский дьоннор бүгүн анараах үтүө санаалаах доботторун—доруобуйа харыстабылын үлэнигтэрин эбэрээһинилэр уонна кинилэр үлэлэригэр өссө улахан ситиһиллэри баараллар.

А. ГРИГОРЬЕВА,
ССТА морр.

Истин сүрэхтэн эмтиллэр тыллар

Бытаанах окуолатын сэттис бэйгэ Чурапчыга киллэрсэбитэ. Оройуон балыһатыгар хирург П. М. Игнатьев фельдшер Собакина туруорбут диагноһын бигэрэһиптэ. Операция оһоһуллубута. Интабыт үтүөрөн балыһаттан тахыста. Оһоһуотун ыар ыарыһаттан балыһабыт фельдшер Елизавета Собакина, эдэр хирург Н. М. Игнатьевка, оһоһуотун үтүөрдөн холбура суох үтүөнү оһоһуоттарын иһин, махтабытын тирээбит. Николэй уонна Анна ЗАХАРОВТАР.

Иһин ким күүһүтэй, ахтыбаты. Кини суоҕар, кырдыга, кэри-куру олох буолар. Билиги Сүбүрүүскэй аатынан сохсох Спалачнаагы өтдөлөннөтүгэр Улахан күөл биригээдигэр оһоһуот. Иһэбит Клара Нахимова, ыарыһанын оһоһоһор буолан, улаханник дьиниһиниһит. Участковай балыһа сабыдасайа З. С. Ваншова, акушерка К. Г. Слепцова доруобуйата бөрүкүтэ суоһун эр-дэттэн билэһнэр, оройуон балыһатыгар киллэригтэрэ. Онно кини доруобуйатын туһугар врач С. П. Кокорев, балыһа атын да үлэнигтэрэ үчүгэйдик эмтээбиттэрин түмүгэр иһэбит аһаһа оһоһоһон, дьиниһигэр тахыста. Кини өрүһүйэр үтүөкөн дьонго, эмчтэргэ, истигиник махтаабыт, кинилэргэ дьолу-соргуну бааралыт.

Трофимовтар кэргэттэрэ.

Мин бийыл саас улахаһын балыһабын, Сылгыг участковай балыһагыгар киирбитим. Оһоһорум тирээһингэ тахсан саһыһа көрөн хаалтара. Балыһага хирург Н. М. Игнатьев уонна гинеколог-врач Кокорев С. П. операция оһоһуоттара. Онон оһоһуотун тыһыһаах өрүһүһүнүбүт.

Т. НОВГОРОВОДА,
Улахан күөл олохтоһо.

Сыппаралар, чаччылар

★ ССРС наһааныһа саамай аһаһахтык өлөр дойдуга буолла. Революция тийиһин кэми кытта төһөөтө кэмиһи өлүүтэ уопсайынан түөрт төгүл көрүгэ, оттон 50 өлүүтэ уон төгүлгөн өрдүк тийиһаата. Саха сиригэр 1917 сылтан 1962 сылга дьэри наһааныһа өлүүтэ бэс төгүлгөн өрдүк, оһо өлүүтэ аһаһа төгүл, оттон сэллэһтэн өлүү 25 төгүл аһаһаата.

★ Советский доруобуйа харыстабылыгар түөрт аңар мөлүүһөн көрүгэ кини, ол иһигэр 602 тыһыынча врачтар, биир мөлүүһөн 700 тыһыынча орто үөрэхтүүх эмп үлэнигтэрэ үлэниллэр. Советский былаас сылларыгар Якутский куорат эминэн көмөлөһүү дьолун киириһэн буолла. Манна 278 врач үлэнир.

★ Советский медицина сүгүн принципа—ыарыһалартан сөптөһин. Дойдуга 5 тыһыынча көрүгэ санитарнай-эпидемиологический станциялар бааллар.

★ 1969 сылга норуот доруобуйатын харыстабылыгар үбүлөһүн 8,5 миллиард солк. тэниһэр, балыһа куйахатын ахсааны 87 тыһыынчага эд-бара.

★ 1969 сыл олунуу 4 күнүгэр советский норуот доруобуйатын харыстабылыгар уһулччулаах ситиһиллэрин иһин доруобуйа харыстабылын 72 бастыһа үлэнигтэригэр, Ленин орденын уонна «Серп и молот» Кыһыл көмүс медалы туттаран туран, Социалистический Үлэ Геройун бочуоттаах аата иһэрлибитэ. Саха республикатыгар 43 РСФСР үтүөлээх, 154 Саха АССР үтүөлээх врачтара, 198 доруобуйа харыстабылын туйгуһнара, Ленин орденаах 11, «Үлэ Кыһыл Знамята» орденаах 29 врачтар уонна атын эмп үлэнигтэрэ бааллар.

Оренбург тыатын сирин эмчтэрэ хонууга үлэлээччилэргэ аптечкалары сылын аайы бэлэһэччилэр.

СНИМОККА: Ивановский селиһэһтээһи балыһа фельдшер П. Донковцев уонна фармацевт В. Натальченко биригээдэлэр аптечкаларыгар эмтэри талаллар.

Н. КЭЗНЕЦОВ фотота.
ССТА фотохроника.

Кыстык-Кугдалар бачымынарынан үрдүк үүт ичин куоталаһыыны кизгник тэнитиэбин!

ИККИ ТЫҤЫНЧАЛААХТАР

Дьүөгэлэрбит ыгырыбыларын өйүүбүт

Сыл 5 ыйын түмүгүнүн, (кг).
ЭРИЛИН ЭРИСТИН аатынан
колхозтан

Тарабунина В. К.	—710
Сидорова А. А.	—774
Филиппова М. Р.	—521
Посельская М. П.	—768
Кузьмина А. Т.	—895
Софронова И. В.	—408
Титова М. Г.	—633
Григорьева Д. Н.	—563
Пинигина А. С.	—654
Дьячкова М. В.	—417
Гуляева Е. С.	—550
Осипова Е. Р.	—886
Кузьмина О. А.	—560
Романов Я. Г.	—609
Феофанова А. Е.	—635

Старостина М. Н.	—774
Иванова М. С.	—630
Анемподистов В. С.	—846
Адамов Н. Г.	—682
Сергеева А. И.	—697
Ефремова А. П.	—833
Монастырева К. А.	—477
Пестерева А. Н.	—880
ЛЕНИН аатынан колхозтан	
Абрамова М. А.	—781
Егорова А. Г.	—622
Диодорова В. Н.	—742
Дорогунова А. В.	—634
Федорова А. У.	—388
ФЕРМАЛАР КОЛЛЕКТИВТАРА	
Уорба	—565
Ныстын-Кугда	—557

Билигин коллективниэт бары үлөһүннэрэ «Сага олох» хайыат ааспыт нүөмэригэр бачааһын Ленин аатынан колхоз Амма-таары учуастааһын Кыстык-Кугдалары иччат-комсомольский ферматын коллективин, сайын-ны түөрт ыйта үүт ичин үрдэ-тингэ, өрөйүүн бары манныксыт-тарыгар таһаарыт ыгырымын ааран бараһыт, кыстык-кугдалар күөх сайын быянгын толору туһанан сүөһүттэн ылылар бөрү-дуукуйаны үрдэтингэ бича бы-наарыныылы ылыммыттарык пе-тинник биһирээтибит.

Коллективниэт 6 манныксыт-таах. Бастуугунан хас да сыллар усталарыгар үлээбэт оһуһтаах,

кырдыаас колхозтаах Павел Та-расов анына. Билигин кыстыксыт — Улахан Сылды, сайылыксыт — Сирн Холлорос. Барыта 87 ыла-ди ылыбат. Иятилетка төрдүс сы-лыгар ылаһууһунан — 157630, хас биһирдин ылаһтан 1796-лыы ки-лограмм үүт ылар эбэһэтэлисте-бэлээһинт. Итиги таһынан кол-лектив биһир чилиэнэ, Саха АССР Верховнай Советин депутаты А.Т. Кузьмина икин тыһымчалаахтар хамсааһынарыгар киирсэн үлэ-лиир. Кини сыл 5 ыйыгар хас биһирдин ылаһыттан 895-тин кг үүтү ылар, колхозка манныксыт-тар бодданыстическай куотала-һыксытыгар кыайылааһынан тахсан, колхоз бырабылыанньата уонна парткома олохтообут «Бастык манныксыт» диги аманне-лын ылар.

Сыл ааспыт 5 ыйыгар билигин фермабыт коллективна үүт залы-вой ылым сорударыан — 26156, хас биһирдин ылаһтан ыаһын 309-туу килограммынан аһарда. Ол аата ферма үрдүнэн бу кэм устата хас биһирдин фуражнай ынах ахсыттан ортотунан 778 кг үүт ылылына. Онон фермабыт колхоз бырабылыанньатын уонна парткомун «Бастык ферма» диги аманне-лын ылар чинэксэ тигистэ. Маннык көрдөрүүнү манныксыт-тар сыраллаах үлэлэрин, эби аһы-ныи далайдык оһорон ситиһибит түмүгэр ситиһибит. Соторутаарыта сайылыксытыгар Сирн Холло-роско көһөн кэлибит. Ол аата үрүө илгэни дэблэтир күөх си-рэһинт аһа эргидэ. Бу кэми таһа туһанан сүөһүттэн ылылар аһа-уөлү далайтыга Кыстык-Куг-дал ферматын манныксыттары, ис кыахтары аарынан көрөн ба-ры, саамай сөптөөх быһаарыны-ны ылыммыттар диги түмүккэ кэлибит.

Эрилин Эристин аатынан кол-хоз Хадардаары биригээдэтин партиянай тэриэтэтин секретара таб. Собанин И.Я. кытта биһирэ кыстык-кугдалар ыгырыларын дотуулаһан уонна ис кыахтар-былан аарынан көрөн баран, ки-чилэр бачымынары өйүүрө, бө-һөбүт кыахныт иһинэн сайынты

4 ыйга үүт ылаһагар чопчу эбэ-һэтэлистеһи ылаһарса быһаа-рыныыбыт. Ол курдук, коллектив бэс, от, атырдыах, балаһан ыла-рыгар фуражнай ынах ахсыттан 1100-туу кг үүтү ыларга үрдэ-тиһилибит соруугу туруорунна. От-тон урут ылыммыт эбэһэтэлисте-һибиит быһаарынан сайынты күөххэ биһирдин ылаһтан 1040-нуу кг үүтү ылаһтаах этибит. Би-лигин, ылаһыксыттар, бу туруо-руммут сага сорукпутун толорор туһугар бэйэбититтэн тутулуу-тары барытын оһоруохпүт.

Ол эрээри, ардах суоһунан, баччаанга дээрн сир кырса аһы-ла ачалыы иһигинэн уонна са-йылыксыт тулаа өртөһмөтөрүнэн сүөһү маччирогор ыарахаттары төрөөр балаһыанньалаахпүт. Онон олохтоох биригээдэ салаатата (би-ригээдигир Мартынов М.М.) би-лигин ити туруоруммут соруку-тун толоруубутугар көмөнү оһо-руругар баһарабыт. Бастакыты-нан, эби аһылыкка аһаан көм-бикөрүүнэн тиһигин быспакка хааччыһаллара аһаа. Иккиннэн, бөһүөлэк үөрэнэччи оһолорун күүһүнэн лабынтаны хомуйууга көмөнү оһоролоругар баһарабыт. Оччогуна эрэ өлгөм үүт түрүтэ— эби аһылык сайынтары ситиһи-лэрэ ситиһиллээ. Ити курдук сүбөнэн, күүсүтүн холбоон үлэ-лэстэхтинэн туртүрүлүбүт со-рук толоруллубун сөн. Коллектив чилиэннэрэ тахсар ыарахаттары бары сүбөнэн-аһаан туоратарга, бөһө-бөһө көмөлөсүһөн үлэлиир-гэ, убадас көөнһөрбөхү далайдык оһорон ситэргэ, олохтонуллубут режиги тутуһарга, ынах сүтүүтүн, ыма көтүүтүн таһаарбат, ыаһыт үүт ыраас буолуутун ситиһэр иһин бича быһаарынылаахтар.

Билигин, Сирн Холлорос ферма-тын манныксыттары, бэйэбит иһилибитигэр туруоруммут ити үрдэһилибит эбэһэтэлистеһиби-тин ситиһиллээхтик толоруубут В.И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыла туолуутун чинэһигэр үлэбэ сөмөй кылаһытынан буолуога.

М. ДАВЫДОВА,
ферма старшай манныксыта.

Ыгырыбылаах фермабы сылдыан

Мыраан сайылыкка

Саха кинигэ сайылыкка тах-сарыгар үөрэр-көтөр. Бүлүмүнү дарааны, үһүн кыһыны этэһигэ туораан, хөрөөр муосталаах, сым-най синаллаах баһыан-дуотун үү-гүйдик сыл таһааран күөх кырыска үктэһиринтэ төһө сыратын ыла-быта буолуой! Оттон сыраллаах ку-һаастаах, уйгу-быянгы биһирэ маччираттаах кылаас сайынты сүөһүтүн өсөө төрөлүтүн, өлгөм үүтү ылар араас арыһаны хаһа-нан кыстыкка киирэрэ уон оччо үлэһи-хамныа турдара.

Ленин аатынан колхоз Амма-таары учуастааһын Кыстык-Кугда иччат-комсомольский фермата бу Мыраан сайылыкка көһөн таһыс-та. Үгүс сүөһүнү уурун, ыла-салы хааланан, оһону-ууруну ил-дэ көһөн бэйэтэ биһир суол тү-бүк. Ону ол далайдык, оһууларын үчүтэйдик булуммакка да сым-даны, оһууларын тула оһоруун көһистилэр. Көһөһтүн бүтүн кыһыт. Ол эрээри чопчу биһир синаллаах — хайдах үлээһи-хамнаан са-йылыкты үүрүт ыйдарыт үүт ымын үрдэтибит, улахан үүт иһин оһоу-лаһыт?— дигиһэ тирэһи.

Билигин колхозтаах хөдүүттэр-бит, уйгууу уһаааччыларбит иһилиһитэр. Биһир даһааны өһө-һөт иккис киирэгитэ синалаллар. Ситиһилибит сым-тура синала-лыһаллар, иһилиһирин быааччы тобулаллар.

Аһаалар ааспыт сымлааһар дымл бича ыйдарыгар үүт ылымн ылавоһууһунан 88 центнеринэн үр-дэтилар. Ити кэһигэ биһирдин ылаһтан үүтү ылымн улаһытыта 59 кг-на тэһиһтэ. Оттон иччат фермата быянгы бича ыйдарга ынах ахсыттан 557-лин кг үүтү ылар кэллэ.

Мыраан титиги ис-тас көрү-гүнэн сөһөтө сүөх көстүүлээх. Титигиһэ, кини үлэһитигэр быс-тах-өһөх оһоһукутар билиһин да ситиһиллэ иһиктэр. Ынахтар со-рохторо кыстаабыт сирдэригэр,

мантан үс биһирэстээх Кугдала-бара тураллар. Киниһа гынан бос-туук Семен Анемподистович Пав-лов түптэһи-таптаан оһорбөт, этэр-гэ дымл, таһааччы да солото сүөх сымдылар. Эдэр шофер Васи-лий Васильев үүт таһар маасы-нанан маныа күтүгэ үстэ кыры-нар, маныыт үүтү заводка туту-илдэр. Техник-осеменатор Петр Степанович Софронов кыракий ла-бораториятыгар бэйэтэ биһир сүрүн дымланы, эһилиги төрүүх дымл-ратын, быһаарар.

— Аһама буолан 120 ылаһтаах-пүт. Оһорто 90-тан тахсат тө-рөөтэ. Искусственнай буоһатым синалат Одьбулунтан аһаһаллар. Билигин 60-тан тахса ынах буо-һатыһылына.— диги старшайдара Марфа Аркадьевна Абрамова.

— Үүтү ыаһын таһыма билин-гитэ үчүгэй. Күннэтэ 11—12 центнер үүтү бу иччаттар ферма-лары биһирэ,— ити зоотехник Вле-тория Есенофоновна Пермикова тыллара.

Маныа орто үөрэхтээх кыргыт-тар Аграфена Эверстова, Мария Андреева, Матрена Егорова мач-чыксыттыһаллар. Кинилэр ктүгэ боннуудалыһыттан орхук үүтү ынах ахсыттан ылылар. Оттон ферма тутуах дьон Варабра Никитична Диодорова, Анна Васильевна До-рогунова, комсомолка Марина Есграфова 13—14 кг үүтү биһир-дин ынахтарыттан ыма куугуна-таллар эбит.

— Билигин манныксыт айыы биһирдин улааһтаахпүт. Эһи өсө буолуохпүт. КВ—200 хочуолу аһа-тардыбит. Кинини үлэһитэн, ком-бикормтан уонна лабынтаттан, көөнһөрбө оһоробут. Дыбыкта сискэ далай. Бэйэбит хомуйааччы-быт. Ону сайын быһа ылаһаа күтүгэ уоннуу кг ситиһиһит,— диги старшайдара.

— Улахан соругу ылаһан ол-

роһолор кыргыттарбыт. Урут оро-һуонига сайын устата ынах баһыт-тан 1203-туу кг үүтү ылар диги тыһын биһирбит манныксыт суога. Дьомхутугар туох кылаһтарынан көмөлөһө сатыахпүт. Кугдалар бу да кырыһыга тыллаларыгар туруо-хтара диги эрэл баар,— диги этэр учуастак ээһиһиссийэ Андрей Ильич Ильин.

— Кытаанах эрэллээһинт, санаа-быт да күүстээх!— ити оһуһтаах манныксыт Варабра Никитична Диодорова кыргыттар барыларын синааларын бэрт сүдүрүтүк уон-на таһа эттэ.

П. СЕДАЛИЩЕВ.

СНИМОНКА: ыгырылаах фер-ма манныксыттары. Хаһастан— А. Егорова, М. Абрамова, А. Эверстова, М. Есграфова, А. Доро-гунова, В. Диодорова, М. Егорова. Автор фотота.

Тиэргэнигэ

Болдьох — сарсын

Бу күннэргэ өрөйүүн хаһаайыс-тыбаларыгар паардаһыан үлэһэ маһсабайдык ытыллар. Кали-нин аатынан колхозка бэйиһа ба-рыта 346 гектар сир паарда-һааһаах. Итинтэн бэс ыйын 12 күнүнэргэ турутуһунан 231 гекта-

рын бүтэрдилэр. Билигин 4 трактор паардаа-һыһа үлэһир. Механизатордар паардаһыан үлэһин сарсыһы күнү аһаһаа күтүктүүр сору-таахтар.

Билигин көрр.

Үрүн илгэни үксэтээччилэр

Икки тыһымчалаахтар кэккэ-лэригэр киирсэн үлэһир Эрилин Эристин аатынан колхоз Мад-дыһхсэһи биригээдэтин ман-ныксыта А.И. Пестерева үрүн

илгэни үксэтээччилэр социалис-тическайды куоталаһыларыгар 5 ый түмүгүнэн колхозка үһүс мээстэлээх. Оһуһтаах маннык-сыт ити кэм устата хас биһирдин ылаһыттан 880-кг үүтү ылар ситиһэ.

* * *

Фермалар социалистическайды куоталаһыларыгар бича ый тү-мүгүнэн Эба фермата (старшай М. Старостина) колхозка, Сирн Холлорос — ферматын «кэһиниттэн, иһиксэ мээстэһи ыла. Ол курдук, үүт ылавоһуу манын былаһын — 24774, хас биһирдин ылаһтан ыаһын 181-лин килограммынан аһарда.

Эйэлээх, биһир түмүүлээх кол-лектив сайынты ыйдарга үүт ылымн өсөө үрдэһэр сорукутаах.

Билигин көрр.

